

سعید رهنما

گذار از سرمایه‌داری

گفت‌وگو با:

رابرت آلبریتون، باربارا اپشتاین، آرون اتزلی،
اعجاز احمد، ژیلبر اشکار، کوین اندرسن، لیو پانیچ،
کاترین سامری، سام گیندین، مایکل لبوویتز،
پیتر هیودیس و اورسلا هیوز

ترجمه‌ی

پرویز صداقت

فهرست

۷	پیش‌گفتار
۱۱	درآمدی بر مسئله‌ی گذار از سرمایه‌داری
۱۲	نولیبرالیسم، چهره‌ی واقعی سرمایه‌داری جهانی
۲۲	کدام انقلاب؟ کدام اصلاح؟
۳۳	مارکس و امکان گذار مسالمت‌آمیز
۳۹	کدام سوسیالیسم؟
۴۷	کدام طبقه؟
۵۰	کدام بدیل؟ مرحله‌ی تدارکاتی
۵۹	جستار یکم: شکست‌ها و دست‌آوردهای گذشته
۹۹	جستار دوم: کدام انقلاب؟
۱۴۷	جستار سوم: گذار مسالمت‌آمیز
۱۸۱	جستار چهارم: جهانی‌شدن و سوسیالیسم در یک کشور
۲۲۱	جستار پنجم: کدام سوسیالیسم؟
۲۶۳	جستار ششم: طبقات اجتماعی
۳۰۳	جستار هفتم: گام‌های عملی
۳۲۹	معرفی افراد
۳۳۵	نمایه

پیش‌گفتار

به‌رغم شکست‌ها و عقب‌نشینی‌های نیروهای ترقی‌خواه در دهه‌های اخیر در اغلب کشورهای جهان، از جمله به علت تعرض خشن سرمایه‌داری نولیبرال، و پیش‌روی نیروهای ارتجاعی و دست‌راستی، ما شاهد رشد گفتمان و حرکت‌های ترقی‌خواهانه و چپ در نقاط مختلف دنیا برضد نابرابری‌ها و بی‌عدالتی‌ها، بی‌کاری و بی‌ثبات‌کاری^۱، نبود دموکراسی، نابودسازی محیط زیست، تعرض امپریالیستی و به‌طور کل مصایب ناشی از سیاست‌های سرمایه‌داری هستیم. در این زمینه موفقیت‌هایی را در امریکای لاتین، در یونان، اسپانیا، پرتغال و برخی جاهای دیگر دیده‌ایم. چنان‌که چند سال پیش کسی باور نمی‌کرد که رهبر اپوزیسیون در انگلستان شخصی چون جرمی کوربین، یک چپ سوسیالیست باشد. یا در امریکا که اتهام سوسیالیست‌بودن یک توهین سیاسی قلمداد می‌شود، شخصی چون برنی سندرز با اعلام رسمی «سوسیالیست» بودن نه تنها کاندیدای رییس‌جمهوری شود بلکه بتواند بدون حمایت حزب دموکرات و شرکت‌های بزرگ و ثروت‌مندان، با حمایت مردم عادی و جوانان میلیون‌ها دلار کمک مالی جمع کند، در چندین ایالت از رقیب خود پیشی گیرد و تا آخر در صحنه‌ی رقابت‌های حزب دموکرات باقی بماند.

هدف کتاب حاضر بررسی و تحلیل دلایل شکست‌ها و دست‌آوردهای حرکت‌های انقلابی و رفُرمیستی جریانات چپ در جهان و جست‌وجوی پاسخ به یک سلسله سؤالات مهم، از جمله تأثیرات جهانی شدن سرمایه بر جنبش‌ها،